

Dnes bych se rád zastavil u čtyř postav lidových betlémů: Svatého Josefa, krále Heroda, volka a oslíka. O svatém Josefovi totiž bylo dnes evangelium. Píší se v něm, že „*Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji (Marii) vydat pohaně*“ (Mt 1,19). V souvislosti se skauty dnes roznášejícími betlémské světlo můžeme říci, že svatý Josef je prototyp dobrého skauta, muž spravedlivý, rozvážený, Boha poslušný a zodpovědný. Navíc podobně jako skauti putuje krajinou z Nazareta do Betléma, z Betléma do Jeruzaléma, odtud do Egypta a poté opět zpět do Nazareta, a to proto, aby chránil ty, které přijal za své a dobře se o ně postaral.

Když budeme hovořit o svatém Josefovi, řekl bych, že dnešní zamyšlení více patří mužům, když ženy dovolí. Tedy Josef, snoubenec Panny Marie. Dostal se do překerní situace. Jeho snoubenka, kterou když si přivedl do svého domu, byla těhotná a on věděl, že ne s ním. Nevěra je každého, nejen muže ohromnou ránou. Každý na ni reaguje jinak. Josef se mohl vzteknout, Marii nadávat, ba na ni i vztáhnout ruku. Mohl se jít vynadávat k rodině, sousedům, posílit se alkoholem a vykázat ji ze svého domu. Mohl ji pohnat před lidový soud k ukamenování, jako nevěrnici. Nic z toho však neudělal. Neudělal nic z toho, co by snad někdo mohl nazvat „chlapáckým chováním“. Naopak. Jeho láska k Marii byla větší než jeho rána, smutek i hněv. Přemohl se a rozhodl se jí neublížit, i když se cítil velmi ponížený. Byl empatický muž, který si dokázal představit, co by se s ní mohlo stát, kdyby ji veřejně zostudil. Jeho rozhodnutí bylo rozejít se s ní s tichostí a snášet statečně svou bolest, aniž by se snížil k ubližování ženě.

Zde snad ještě dodejme, že se na to své rozhodnutí šel ještě vyspat, jelikož se mu zdál sen, jak píše bible. Není špatné v životě postavit mezi sebe a smutek či bolest nějaký odstup, zde třeba spánek, aby se člověk vyhnul unáhlenému rozhodnutí a jednání. A udělal dobře. Byl to muž moudrý, který váží své jednání.

Jediný sen Josefovi stačil, aby pozměnil své rozhodnutí, ač v dané situaci velmi ušlechtilé ba rytířské. Ve snu rozeznal hlas Boha skrze vidění anděla: „*Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii*“ (Mt 1,20). Josef musel být muž modlitby. Muž, který nejen že odřikává z povinnosti nějaké modlitby, ale ten, kdo v nich naslouchá Bohu. Znal totiž jeho hlas, a proto ho rozeznal i v hlasu anděla ve svém snu. Kdo z mužů by dal jen nějaký sen? Jak se píše v Žalmu 72,20: „*Jako člověk pohrdá snem, když se probudí, tak, Pane, až povstaneš, pohrdneš jejich výmysly*.“ Josef byl tedy nejen mužem empatickým, citlivým a taktickým, ale také moudrým a své rozhodnutí usměrňoval i hlasem Božím, jemuž se naučil naslouchat v modlitbě.

Proto svatý Josef je patronem mužů všech dob. Kéž je nám mužům vzorem i zdrojem požehnání, když se budeme na něho obracet s prosbou o přímluvu, aby naše mužství bylo plné moudrosti, empatie, poslušnosti Bohu a zodpovědnosti za ty, které jsme k sobě vzali.

Opakem pak je osoba Heroda Velikého, kterého také bible zmiňuje v souvislosti s vražděním betlémských dětí. Tento panovník byl chorobně žárlivý ohledně své politické moci na všechny, kteří by mu ji mohli nabourat. Dokonce nechal zavraždit i své syny. Stavěl nedobytné pevnosti, jako je třeba Masadda nad Mrtvým mořem, které by odolávali nepřítelům jeho vlády. Herodes je prototypem muže neuváženě jednajícího, který je stravován jen svými potřebami a všechny ostatní považuje buď za své protivníky, nebo za ty, které může využívat. Sáhnut pro násilí mu není cizí. K této postavě snad už jen vůl a osel. Dvě zvířátka, která se do lidových betlémů dostala díky Izaiášovu proroctví a kritice svého národa: „*Býk zná svého hospodáře i osel jesle svého pána; Izrael však nemá poznání, můj národ nemá rozum*“ (Iz 1,3). Osel může být symbolem tvrdohlavosti, vůl toho všeho negativního ostatního, jako stálé brblání, nespokojenosti, nemoudrosti.

Čtyři betlémské postavy ať jsou nám příklady a když dnes byla řeč spíše k mužům, necht' ženy, prosím, při prvním konfliktu neomlátí tyto myšlenky svým protějškům o hlavu, ale také s trpělivostí Marie přijmou i malé mužů slabosti, jako místo pro modlitby. Tím však nehovořím o velkých problémech, které se řeší nejenom modlitbou, ale o tom snad někdy jindy.